

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Agricultura românească trebuie să își consolideze performanțele și să devină competitivă pe termen lung, fără dependențe sau vulnerabilități generate de: accesul dificil la finanțare, fragmentarea terenurilor, lipsa forței de muncă sau schimbările climatice.

Organizarea exploatațiilor agricole, absorbția fondurilor europene și simplificarea administrativă constituie direcții clare în care România trebuie să facă pași hotărâți și ireversibili.

Este necesară modernizarea agriculturii prin implementarea unor politici publice de creștere a competitivității economice sectoriale, prin folosirea instrumentelor dezvoltării regionale, cât și prin re tehnologizare și agricultură inteligentă, astfel încât exploatația agricolă să devină eficientă.

Creșterea investițiilor, în special în unități de procesare, și promovarea unor politici coerente de marketing vor contribui la diminuarea exportului de materii prime și a importului de produse cu valoare adăugată, în vederea reducerii deficitului la nivelul balanței comerciale agroalimentare.

În acord cu Politica Agricolă Comună, obiectivele generale sunt favorizarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat, care să asigure securitatea alimentară, acțiuni consolidate de protecția mediului, atenuarea schimbărilor climatice, precum și consolidarea relațiilor și serviciilor socio-economice în zonele rurale.

Sectorul agricol și spațiul rural vor avea ca instrument prioritar de dezvoltare Planul Național Strategic (PNS), prin intervențiile financiare prevăzute în cadrul acestuia, aferente exercițiului financiar 2021 – 2027. Bugetul PAC, de care beneficiază România în perioada de programare 2021 – 2027, este de 21,678 mld. de Euro.

Este prioritară definitivarea Planului Național Strategic 2023-2027 al României, cu o alocare de 15,636 mld. Euro, care se va concentra pe atingerea următoarelor obiective:

- Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară;
- Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității;
- Îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric.

Schemele de plăți directe și **măsurile de piață**, cu finanțare din FEAGA, vor contribui împreună cu **intervențiile** de dezvoltare rurală din FEADR, la atingerea obiectivelor specifice PNS.

Implementarea măsurilor de dezvoltare rurală, a schemelor de plăți directe și a măsurilor de piață va contribui la dezvoltarea sectorului agricol și a spațiului rural românesc.

Implementarea PNDR 2014-2022:

- Lansarea tuturor sesiunilor aferente perioadei de tranziție 2021-2022, programate în conformitate cu calendarul și documentele aprobate, aflate la dispoziția solicitanților;
- Urgentarea contractării proiectelor aferente măsurilor lansate, în vederea asigurării finalizării acestora până la 31 decembrie 2025;
- Monitorizarea implementării, astfel încât să fie evitată dezangajarea, și accelerată absorbția prin asigurarea finalizării proiectelor aflate în implementare, în termenele asumate în contractele de finanțare.

Planul Național Strategic 2023-2027:

- Finalizarea elaborării draft-ului PNS 2023-2027 (decembrie 2021);
- Procesul de negociere cu CE și rectificarea PNS în funcție de rezultatele dezbaterilor publice și observațiilor CE (ianuarie-iulie 2022);
- Aprobarea PNS de către CE și pregătirea cadrului legislativ de implementare (august-decembrie 2022).

Direcții de acțiune:

- Investiții în modernizarea, restructurarea și creșterea competitivității fermelor, cu accent pe fermele de familie;
- Instalarea tinerilor fermieri;
- Sprijin pentru cooperare în vederea integrării producției pe lanțul agroalimentar;
- Gestionarea riscurilor la nivel de fermă;
- Investiții în crearea și dezvoltarea valorii adăugate prin procesarea și marketingul produselor agroalimentare;
- Investiții în infrastructura de irigații;
- Cooperare în vederea inovării, respectiv dezvoltarea de noi practici care să răspundă la nevoile specifice ale fermierilor;
- Plăți compensatorii pentru angajamente în materie de mediu și climă, ecoscheme și alte angajamente.

OBIECTIVE PENTRU PERIOADA 2021-2024

Măsuri de sprijin prin ajutor de stat

Continuarea derulării programelor deja existente pentru susținerea producătorilor agricoli în vederea asigurării predictibilității.

Măsuri:

- Încurajarea consumului de produse autohtone prin lansarea unui nou program;
- Sprijin pentru sectorul agricol care vizează ambalare, sortare, și etichetare, destinat formelor asociative cu rol economic (cooperative și grupuri de producători);
- Sprijin pentru asigurarea necesarului de material genetic pentru sectorul zootehnic și vegetal aflat în dificultate.

Consolidarea fermelor de familie

Categoria fermelor de dimensiuni mici și mijlocii, care reprezintă procentul cel mai consistent din totalul fermelor din România, ce produc pentru piață sub o formă de organizare economică, în special fermele de familie, au nevoie de un sprijin conjugat pentru a evita abandonul activităților agricole, pentru facilitarea accesului pe piață și realizarea de investiții, factori care vor conduce la stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Măsuri:

- Sprijinirea investițiilor în modernizarea, restructurarea, creșterea competitivității și a performanțelor de mediu, în special pentru fermele de familie, în sectorul vegetal și zootehnic, care vor integra activitatea de producție primară cu procesarea;

- Sprijinirea investițiilor pentru implementarea soluțiilor digitale în agricultură;
- Încurajarea comercializării produselor finite obținute în fermele de familie;
- Asigurarea accesului la finanțare prin continuarea mecanismelor de creditare prin subvenționarea dobânzilor;
- Sprijinirea organizării fermelor de familie în forme asociative cu rol economic;
- Apeluri de proiecte dedicate fermelor de familie, susținerea integrării activității de producție cu cea de procesare.

Consolidarea poziției fermierilor în lanțul agroalimentar

Încurajarea fermelor mici și mijlocii de a se asocia sub diferite forme (cooperative sau grupuri de producători, sau parteneriate informale de cooperare între micii fermieri și consumatori pentru asigurarea lanțurilor scurte agroalimentare) concurează la creșterea puterii de reprezentare a acestora, fapt care se va reflecta ulterior în stabilizarea și creșterea nivelului veniturilor.

Măsuri:

- Susținerea investițiilor adresate formelor asociative;
- Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol;
- Realizarea și implementarea unei strategii pentru eficientizarea activității, dezvoltarea și consolidarea cooperativelor agricole în vederea echilibrării balanței comerciale cu produse alimentare și a întăririi rolului producătorilor pe lanț agroalimentar.

Continuarea Programului Agro-Invest

Programul Agro IMM Invest este dedicat întreprinderilor mici și mijlocii cu capitalizare de piață medie din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și sectorului alimentar.

Consolidarea mediului asociativ

Organizarea fermierilor în structuri asociative reprezentative, partenere ale administrației agricole, asigură un dialog permanent cu privire la toate aspectele referitoare la politica agricolă comună, inclusiv la dezvoltarea rurală și la punerea sa în aplicare, și în special cu privire la măsurile pe care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale le ia în acest context. Consolidarea mediului asociativ asigură realizarea unui schimb de experiență, oferă asistență și consultanță autorității agricole, în procesul de elaborare a strategiilor și politicilor agricole.

Măsuri:

- Susținerea financiară în vederea aderării organizațiilor de fermieri din România la COPA-COGECA, prin plata cotizației de membru cu drepturi depline, facilitând pentru prima dată participarea fermierilor români la grupurile de dialog civil la Bruxelles;
- Soluții digitale pentru managementul dialogului civil în sectorul agroalimentar – platformă on-line de dialog.

Strategia de gestionare a apei în agricultură

România prezintă un risc considerabil față de schimbările climatice, efectele acestora fiind reflectate de modificările în regimul de temperatură și precipitații, zonele cele mai afectate fiind

situate în partea de Sud-Est, Sud-Muntenia, București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia, cu un potențial de adaptare redus, afectând rezultatele întregului an de producție agricolă.

Creșterea suprafețelor amenajate pentru irigații, cu prioritate în zone afectate de secetă, precum și creșterea eficienței utilizării apei în activitatea de irigații. În acest sens, vor fi adoptate următoarele măsuri:

- Continuarea Programului Național de Reabilitarea a Infrastructurii Principale de Irigații din România (PNI);
- Asigurarea apei până la stațiile de punere sub presiune preluate de către organizațiile de îmbunătățiri funciare și/sau la echipamentele de udare mobile/motopompe;
- Finalizarea obiectivelor de investiții aflate în diferite stadii de execuție și proiectare;
- Finanțarea studiilor de fezabilitate și studiilor de impact pentru realizarea de noi amenajări de irigații prin captarea apei în în perioadele de exces și utilizarea ulterioară a acestora.

Măsuri de management al riscurilor

Pentru managementul riscurilor la nivel de fermă este necesar ca fermierii să gestioneze mai bine riscul în cadrul propriei afaceri, deoarece pe termen mediu și lung se preconizează un impact mare al schimbărilor climatice asupra producției primare. Posibilele riscuri sunt cele de scădere a activității economice din cauza incidentelor de mediu, dezastrelor naturale și a efectelor schimbărilor climatice (precum inundații persistente, alunecări de teren, eroziune, pagube cauzate de furtuni, secetă, focare de boli, lipsa accesului la resurse de apă).

Măsuri:

- Operaționalizarea unui Sistem Național de Gestionare și Control Integrat al Riscurilor în Agricultură;
- Identificarea unor soluții eficiente, în parteneriat cu Autoritatea de Supraveghere Financiară, de implementare a sistemelor de management al riscurilor în agricultură;
- Stimularea implicării fermierilor în scheme de prevenire și gestionare a riscurilor prin intermediul sprijinului acordat pentru susținerea primelor de asigurare;
- Optimizarea măsurilor de prevenire a daunelor provocate de animale sălbatice în culturile agricole și în exploatațile zootehnice, precum și simplificarea procedurilor de acordare a despăgubirilor.

Corectarea deficitului balanței comerciale

România exportă materii prime și produse cu valoare adăugată mică și importă produse cu valoare adăugată mare. Industria alimentară din România încă are decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor agricole în raport cu capacitatea de producție. Este necesară sprijinirea acelor produse agroalimentare pentru care oferta internă este relativ redusă comparativ cu cererea actuală a pieței și potențialul existent, prin măsuri concrete ce vizează procesarea și stocarea.

Măsuri:

- Susținerea investițiilor private în colectarea, depozitarea, stocarea și procesarea produselor agroalimentare pentru creșterea valorii adăugate a materiei prime;
- Revizuirea mecanismului certificatelor de depozit, prin dialog cu instituțiile de credit și asociațiile de profil;

- Acordarea de sprijin cuplat pentru fermieri în vederea asigurării independenței proteice (2% din alocarea aferentă plăților directe).

Dezvoltarea piețelor locale

Crearea lanțurilor alimentare scurte și dezvoltarea piețelor locale reprezintă un obiectiv necesar din perspectiva deschiderii oportunităților de piață pentru fermieri, prin promovarea și vânzarea produselor aproape de sursa de producție, fie individual, fie prin intermediul unei forme asociative, astfel încât să fie în acord și cu obiectivele strategiei „De la fermă la consumator”. Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale prin intermediul cooperării între diferiți actori se poate realiza în special în sectorul fermelor mici / familiale și deschide premisa de cooperare la nivel de comunitate. Este nevoie de sprijin pentru a facilita accesul fermierilor și al grupurilor de fermieri pe piață și de a intra și opera pe aceste piețe la standardele cerute, inclusiv sub aspectele privind siguranța alimentară.

Măsură:

- Susținerea cooperării între producători și actorii locali (consilii locale, școli, agenți economici) în vederea dezvoltării piețelor locale și comercializării directe a producției, astfel încât să se faciliteze crearea lanțurilor de desfacere.

Promovarea produselor locale românești

În România există un potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a produselor locale și de includere a acestora în schemele de calitate europene și naționale. Cauzele sunt reprezentate de promovarea deficitară a produselor agroalimentare românești, slaba asociere între producători, taxele aplicate producătorilor care fac dificil accesul produselor autohtone pe rafturile hipermarket-urilor și a supermarket-urilor..

Măsuri:

- Elaborarea și implementarea unei strategii de informare a consumatorilor cu privire la produsele agroalimentare românești înregistrate în schemele de calitate naționale și europene;
- Îmbunătățirea legislației privind certificarea și promovarea produselor alimentare, prin dialog strâns cu reprezentanții asociațiilor de profil și bugetarea corespunzătoare a acestor programe;
- Operaționalizarea Agenției de Calitate și Marketing a Produselor Agroalimentare, care are ca scop elaborarea standardelor de calitate specifice.

Asigurarea schimbului de generații în agricultură

România are nevoie de un număr mare de tineri fermieri care să preia managementul fermelor, inclusiv al celor deja existente, să îmbunătățească productivitatea și să crească accesul pe piață al acestora.

Măsuri:

- Concesionarea prin atribuire directă, tinerilor fermieri, a suprafețelor de teren agricol (până la 50 ha/fermier) aflate în administrarea Agenției Domeniului Statului;
- Instalarea tinerilor fermieri, cu sprijin financiar prin FEADR.

Susținerea învățământului agricol

Prin Programul Național „România Educată”, ca parte componentă a Planului Național de Redresare și Reziliență, se urmărește ca, printr-o importantă susținere financiară, să se creeze

condițiile necesare pentru atragerea unui număr cât mai mare de elevi către învățământul liceal agricol, precum și o cât mai bună pregătire profesională a acestora pe parcursul procesului de învățare, astfel încât obiectivul de întinerire și profesionalizare a forței de muncă să fie atins.

Măsuri:

- Investiții privind finanțarea infrastructurii aferente liceelor agricole;
- Cooperarea între instituțiile de învățământ cu profil agricol și agenții economici din domeniul agroalimentar, pentru asigurarea premiselor de punere în practică a învățământului dual în agricultură;
- Finanțarea dezvoltării fermelor model, de pe lângă liceele agricole.

Cercetare, inovare și agricultură inteligentă

Cercetarea și inovarea sunt esențiale pentru un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil. În România, sectorul de cercetare-inovare nu este suficient adaptat nevoilor specifice ale fermierilor.

Măsuri:

- Asigurarea sprijinului pentru crearea de parteneriate de cooperare în vederea inovării, dezvoltării de noi practici, care să răspundă nevoilor specifice ale fermierilor;
- Susținerea investițiilor, la nivel de fermă, în tehnologii inovatoare aferente agriculturii de precizie;
- Susținerea infrastructurilor de cercetare aferente Băncilor de gene, din subordonare (ex: Banca de resurse genetice vegetale pentru legumicultură, floricultură, plante aromatice și medicinale - Buzău) și din coordonare;
- Continuarea Planului sectorial pentru cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală - ADER, pentru perioada 2023-2027;
- Susținerea inovării prin crearea unui cadru legislativ adecvat privind utilizarea dronelor agricole, inclusiv pentru lucrări de protecția plantelor și omologarea pesticidelor adecvate în acest sens.

Dezvoltarea agriculturii ecologice

Susținerea agriculturii ecologice va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, studiile demonstrând o reducere a amprentei de carbon/tonă de alimente produse din agricultura ecologică față de agricultura convențională, datorită renunțării la îngrășăminte chimice și pesticide. În timp ce agricultura ecologică contribuie la protejarea mediului, aceasta produce și alimente cu o valoare mai mare din perspectiva asigurării sănătății consumatorilor. În contextul Pactului Ecologic European, agricultura ecologică reprezintă o importantă componentă a implementării prevederilor Strategiei „De la fermă la consumator”.

Măsuri:

- Acordarea de sprijin financiar pentru suprafețele cultivate în sistem ecologic;
- Susținerea investițiilor în fermele ecologice care integrează producția cu procesarea;
- Dezvoltarea unei eco scheme pentru a preveni pierderile financiare;

- Promovarea și susținerea agriculturii ecologice prin aplicarea schemelor de fertilizare și tratamente preventive/curative, folosind metode alternative, compatibile cu agricultura ecologică.

Creșterea competitivității sectorului agricol

În vederea corectării balanței comerciale și creșterii competitivității sectorului agricol, se vizează măsuri de sprijin pentru înființarea de noi exploatații cu accent pe durabilitate din perspectiva protecției mediului, precum și re tehnologizarea celor existente, prin soluții inovatoare.

Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole se realizează prin creșterea competitivității activității agricole, încurajarea formelor asociative, precum și creșterea valorii adăugate a produselor agricole, prin procesarea la nivelul fermei și comercializarea directă.

Măsuri:

Sprijin pentru investiții în vederea re tehnologizării / înființării / modernizării exploatațiilor agricole prin investiții în:

- Achiziții simple de utilaje agricole și irigații la nivelul fermei;
- Achiziții de utilaje pentru tinerii fermieri;
- Investiții în ferme zootehnice (producție primară, condiționare și marketing), inclusiv înființarea de microferme de creștere a suinelor;
- Investiții în ferme legumicole (inclusiv în spații protejate) și cartofi;
- Investiții în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole;
- Condiționare și procesare în fermă (sector vegetal și zootehnic), inclusiv unități de abatorizare;
- Procesare, inclusiv depozitare în fermă (legumicultură și cartof), inclusiv investiții în depozite frigorifice;
- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin continuarea sprijinului acordat IMM-urilor pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole;
- Continuarea măsurilor de plăți în favoarea bunăstării porcinelor și păsărilor, precum și extinderea acestora și pentru alte specii de interes zootehnic;
- Încurajarea fermierilor din sectorul zootehnic de a îmbunătăți condițiile de bunăstare a animalelor și de reducere a consumului de produse antimicrobiene, prin accesul acestora la scheme de sprijin (eco-scheme);
- Măsuri privind protecția crescătorilor față de creșterea prețurilor la energie electrică și gaze naturale;
- Măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de bunăstare a animalelor pe durata transportului și de sprijinire a crescătorilor în vederea atingerii acestui obiectiv;
- Sprijin financiar pentru achiziția de masculi de reproducție la speciile ovine, caprine și bovine de carne, în vederea creșterii calității genetice la aceste specii;
- Acțiuni în vederea reducerii efectelor negative generate de epizootia de Pestă Porcină Africană.

SECTORUL PESCĂRESC

Sectorul pescăresc al României este unul din domeniile cele mai afectate de schimbările climatice, dar și de orientările de piață ale consumatorilor, în sensul în care preferințele acestora din ultimii ani arată o orientare clară către consumul speciilor marine și a fructelor de mare. Principalele obiective ale sectorului sunt următoarele:

- Creșterea producției de pește din acvacultură, cu precădere a speciilor de apă dulce valoroase și cu valoare economică ridicată, precum păstrăvul;

- Încurajarea procesării primare în fermă, dar și a sectorului de procesare generală a peștelui care pot aduce plusvaloare sectorului pescăresc și servicii consumatorilor;
- Organizarea pescuitului la Marea Neagră și crearea de condiții și facilități investitorilor;
- Întărirea capacității instituționale a ANPA prin modificarea legislației în domeniu, astfel încât o singură instituție să răspundă de administrarea și reglementările referitoare la resursa acvatică vie din România;
- Susținerea, încurajarea și sprijinirea pescuitului tradițional, durabil și sustenabil, bazat pe cote de pescuit din Delta Dunării și Dunăre, prin sprijinirea organizațiilor de producători, cu utilizarea fondurilor europene destinate acestor activități;
- Sprijin pentru dezvoltarea altor mijloace care să asigure un trai decent familiilor de pescari.

Creșterea capacității instituționale

Consolidarea capacității instituționale are ca scop realizarea unui management eficient al resurselor pentru asigurarea unor servicii publice competitive și a unor reglementări de calitate, în scopul creșterii gradului de satisfacție a cetățeanului.

Măsuri:

- Debirocratizarea – crearea unei baze de date unice, care să cuprindă informațiile aferente tuturor structurilor din subordinea MADR corelate cu instituțiile partenere;
- Îmbunătățirea cadrului legal pentru asigurarea funcționării camerelor agricole ca instituții cu rol de consultanță în sectorul agroalimentar;
- Optimizarea funcționării Agenției Zonei Montane;
- Asigurarea cadrului instituțional la nivel național și local, pentru susținerea creării de forme asociative cu rol economic;
- Digitalizarea - măsuri pentru implementarea reglementărilor în domeniul digitalizării pentru asigurarea interoperabilității și gestionarea depunerii online a documentelor.

Obiective și repere conform Anexei nr. 1.10